

Beleidsnota Noordzee 2016-2021

Veld	Invulling	Toelichting
ID:	25	
Titel:	Beleidsnota Noordzee 2016-2021	De Beleidsnota Noordzee 2016-2021 is een integraal onderdeel van het Nationaal Waterplan 2016-2021.
Type:	Beleid	
Dekking:	Nationaal	
Officiële naam:	Beleidsnota Noordzee 2016-2021	
Verwijzing:	Tekst van de Nota	
Begin-/eindjaar:	Datum aanname: 2015 Eindjaar: 2021	
Verantwoordelijke minister:	Minister van I&M	
Status:	Vigerend	
Toepassingsgebied:	Territoriale zee, EEZ	
Kruisverwijzing:	• Waterwet • Wet ruimtelijke ordening • Nationaal Waterplan 2016-2021 • Structuurschema Infrastructuur en Ruimte • Omgevingswet • Wet windenergie op zee • <i>Noordzee 2050 Gebiedsagenda</i> • <i>Mariene Strategie voor het Nederlandse deel van de Noordzee 2012-2020, Deel 1</i> • <i>Mariene Strategie voor het Nederlandse deel van de Noordzee 2012-2020, Deel 2</i> • <i>Mariene Strategie voor het Nederlandse deel van de Noordzee 2012-2020, Deel 3</i> • <i>Nationale Visie Kust</i> • <i>Beheer- en ontwikkelplan voor de Rijkswateren 2016-2021</i> • <i>De staat van de Noordzee; Editie 2015</i> • Kaderrichtlijn mariene strategie • Kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke planning • <i>Blue Growth Strategy</i>	
Uitvoerende wetgeving:		
Trefwoorden:	Ruimtelijke ordening, visserij, scheepvaart, offshore mijnbouw, kabels/buisleidingen, oppervlaktedelfstoffen, installaties, recreatie en toerisme, militaire activiteiten, natuur en ecologie, milieu/verontreiniging, windenergie, landaanwinning.	

Essentie:

De Beleidsnota Noordzee 2016-2021 is een integraal deel van het Nationaal Waterplan 2016-2021 en is opgenomen in bijlage 2 bij het Plan. De Beleidsnota geeft een nadere uitwerking en onderbouwing van het beleid dat in de hoofdtekst van het Nationaal Waterplan 2016-2021 is beschreven. De Beleidsnota Noordzee 2016-2021 is voor wat betreft de ruimtelijke aspecten een structuurvisie in de zin van artikel 2.3 lid 2 Wet ruimtelijke ordening.

Hoofdstuk 1 van de Beleidsnota Noordzee 2016-2021 schets de aanleiding voor het opstellen van de nota. De verwachting bestaat dat er een verdere intensivering zal zijn van het gebruik van de Noordzee, waardoor het mariene ecosysteem onder druk staat. Het uitgangspunt van het beleid is de ecosystemenbenadering. Deze benadering heeft als doel de invloeden die kritisch zijn voor de gezondheid van het ecosysteem te identificeren, hierop actie te ondernemen en hierdoor een duurzaam gebruik van ecosysteemproducten en -diensten en behoud van de integriteit van het ecosysteem te bereiken. Er is gekozen om de ruimtelijke sturing vorm te geven door te sturen op integrale gebiedsontwikkeling via ontwikkelingsplanologie, waarbij ruimte voor de ontwikkeling van functies wordt gecreëerd.

De Beleidsnota Noordzee 2016-2021 beschrijft het beleid voor het ruimtegebruik binnen de grenzen van een gezond ecosysteem. Hoofdstuk 1.1 beschrijft tevens het juridische kader waarbinnen de Beleidsnota is opgesteld, terwijl Hoofdstuk 1.3 de relatie met andere beleidsdocumenten schets. De Beleidsnota sluit aan bij de *Blue Growth*-strategie opgesteld door de Europese Commissie, die een duurzame groei in de mariene, maritieme en kust economieën nastreeft. De Noordzee 2050 Gebiedsagenda, die aansluit op de *Blue Growth*-strategie, is geïntegreerd in de Beleidsnota. De Beleidsnota beschrijft beleid voor drie opgaven voor de ondergrond die zijn geformuleerd in de ontwerp-Structuurvisie Ondergrond: zandwinning voor kustverdediging, kabels en leidingen en archeologische waarden in de Noordzee. De Beleidsnota Noordzee 2016-2021 is in samenhang met het Beheer- en ontwikkelplan voor de Rijkswateren 2016-2021 uitgewerkt en afgestemd. Hoofdstuk 1.4 schets de bestuurlijke en juridische inkadering van de Noordzee.

In hoofdstuk 2 is de langetermijnvisie op de Noordzee beschreven. Deze visie is gebaseerd op de Noordzee 2050 Gebiedsagenda en geeft aan hoe de Noordzee en het beleid zich gaan of moeten ontwikkelen. Zoals de Beleidsnota aangeeft is de kern van het beleid voor de Noordzee samen met maatschappelijke partijen sturen op gewenst gebruik in ruimte en tijd, ecologie en economie en het verder ontwikkelen van de natuurlijke potentie van zee en kust. Daarbij wordt gestreefd naar functiecombinatie. In sommige gevallen zullen functies gescheiden moeten blijven, bijvoorbeeld vanwege veiligheidsaspecten of kwetsbare ecologie. In hoofdstuk 2.3 worden 5 thema's beschreven die een belangrijke rol spelen in de ontwikkelingen op de Noordzee: bouwen met de Noordzeenatuur; energietransitie op zee, meervoudig ruimtegebruik, verbinden van land en zee en bereikbaarheid en scheepvaart.

In hoofdstuk 3 worden het mariene ecosysteem van de Noordzee en de gebruiksfuncties beschreven vanuit de huidige situatie en ontwikkelingen. Daarna wordt uiteengezet welke opgaven en visie er per gebruiksfunctie gelden. Daarbij wordt aangesloten bij de langetermijnvisie uit hoofdstuk 2. Vervolgens wordt beschreven hoe de huidige situatie, ontwikkelingen, visie en opgaven leiden tot het beleid voor de planperiode 2016-2021. Daarbij worden acties uitgezet voor verdere beleidsontwikkeling. Hierbij vormen de ruimtelijke nationale opgaven geformuleerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte het uitgangspunt. Dit betreft: het behoud van het kustfundament; het behouden en beschermen van Natura 2000-gebieden en het mariene ecosysteem; het handhaven van het vrije zicht op de horizon vanaf de kust tot 12 zeemijl; het bieden van ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen; en het beschermen van archeologische waarden. Het kabinet geeft binnen de Europese en internationale kaders prioriteit aan activiteiten die van nationaal belang zijn voor Nederland: olie- en gaswinning; CO₂-opslag; zeescheepvaart; zandwinning; opwekking van duurzame energie; en defensie. In hoofdstuk 3 wordt vervolgens de huidige situatie, de opgaven en het beleid ten aanzien van het mariene ecosysteem en de verschillende activiteiten en belangen op de Noordzee nader uitgewerkt.

Bij enkele in Hoofdstuk 3 beschreven gebruiksfuncties zijn de veranderingen zodanig dat deze, ook in het licht van de langetermijnvisie, leiden tot maatschappelijke opgaven die om nieuw beleid voor de periode 2016-2021 vragen. In hoofdstuk 4 is aangegeven wat nodig is om aan de gestelde opgaven te voldoen. Het gaat om het programma van maatregelen in het kader van de mariene strategie en de

opgaven voor windenergie op zee en zandwinning. Hierbij wordt een overzicht gegeven van bestaande maatregelen en een beschrijving van aanvullende maatregelen.

Hoofdstuk 5 biedt een afwegingskader voor alle vergunningaanvragen voor activiteiten van (gebruiks)-functies op de Noordzee. Aan de hand van dit kader kunnen keuzes worden gemaakt voor de invulling van de ruimte op de Noordzee, waarbij rekening wordt gehouden met verschillende kaders. Meervoudig ruimtegebruik vormt bij dit afwegingskader een belangrijk uitgangspunt.

Het afwegingskader voor activiteiten op de Noordzee geldt voor alle vergunningplichtige activiteiten in het kader van de op de Noordzee geldende wet- en regelgeving in de territoriale zee en de exclusieve economische zone voor zover het de aspecten betreft die invloed hebben op het watersysteem van de Noordzee. Het afwegingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 is daarin zover mogelijk geïntegreerd. Onder vergunningplichtige activiteiten wordt ook bestaand gebruik verstaan waarvoor de vergunning wordt verlengd of uitgebreid. Voor niet-vergunningplichtige functies (scheepvaart, een deel van het militair gebruik en recreatie) komen de aspecten van het afwegingskader pas in beeld bij herziening van beleid of bij nieuw beleid. Een andere uitzondering betreft de visserij in de exclusieve economische zone, die is gereguleerd via het gemeenschappelijke visserijbeleid van de EU. Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van een economische activiteit wordt een vaste procedure gevolgd. Hierbij wegen mee: de ruimtelijke aspecten, veiligheid en de gevolgen voor ecologie en milieu. Dit kan leiden tot eventueel aan een vergunning te verbinden voorschriften en beperkingen. Het afwegingskader van Hoofdstuk 5 is een beleidsregel en verplicht het bevoegd gezag om overeenkomstig dit kader te handelen bij de vergunningverlening. Het afwegingskader kent vijf toetsen, die schematisch zijn weergegeven in Figuur 5.1 en zijn uitgewerkt in Hoofdstuk 5.3. Dit betreft:

- Toets 1 Definiëring ruimtelijke claim en toepassen voorzorgsbeginsel;
- Toets 2 Locatiekeuze en beoordelen ruimte/tijdgebruik;
- Toets 3 Nut en noodzaak;
- Toets 4 Mitigeren; en
- Toets 5 Compensatie van effecten

In Tabel 5.1 zijn de randvoorwaarden geschetst voor de onderlinge afstemming van activiteiten van nationaal belang.

Hoofdstuk 6 beschrijft de internationale samenwerking en geeft aan met welke samenwerkingsverbanden Nederland heeft te maken en hoe het hierin kan en moet acteren. Een uitgangspunt hierbij is dat Nederland zich actief zal blijven inzetten voor versterking van de internationale afstemming op het gebied van Noordzeebeleid. Hoofdstuk 6.3 schets een agenda voor internationale samenwerking voor de komende jaren voor een aantal thema's: ruimtelijke planning; duurzame (wind)energie; ecosysteem; scheepvaart; en voedselvoorziening.

Hoofdstuk 7 sluit af met een overzicht van de hoofdlijnen van het beleid, de acties in de planperiode en de bekostiging.